

САНИТАРНО-ТЕХНИЧЕСКИ НОРМИ И ПРАВИЛА ЗА СТРОИТЕЛСТВО И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СЪОРЪЖЕНИЯТА ПРИ ВОДОСНАБДЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА И ПРОМИШЛЕННОСТТА С ПИТЕЙНА ВОДА

В сила от 26.05.1970 г.

*Издадени от Министерството на строежите и архитектурата и
Министерството на народното здраве*

Обн. ДВ. бр.41 от 26 Май 1970г.

1. Водоизточници и съоръжения към тях

1.1. За водоснабдяване с питейна вода се използват водоизточници, чиито качества на водата отговарят на изискванията на БДС - вода за пиене, или могат да бъдат доведени до тези изисквания след съответна обработка.

1.2. На всеки водоизточник се изграждат водохващателни и водовземни съоръжения, които трябва да отговарят на следните изисквания:

1.2.1. Да запазват доказаните при проучването му съгласно точка 1.1. качества на водата.

1.2.2. Да запазват водоизточника от повърхностно замърсяване и заливане.

1.2.3. Да бъдат изградени от устойчиви и безвредни за човешкия организъм материали.

1.2.4. Да не се замърсяват от гробища, нужнични ями, помийни ями, торища, обори и други.

1.3. Експлоатационните условия на водоизточника, съгласно проекта, трябва да осигуряват такива котни на изтичане или депресия на водното ниво, щото да не се предизвикат резки хидравлични изменения на режима на подземните води, което би могло да доведе до тяхното замърсяване.

1.4. На всяко съоръжение се предвижда вентилация за осигуряване обмен на въздуха, изградена по начин да предпазва водата от замърсяване.

1.5. Водовземните съоръжения се изграждат по начин, даващ възможност на всяко съоръжение за самостоятелно измерване дебита и нивото, както и за контрол на качествата на водата.

1.6. За системно почистване и контрол водохващателните съоръжения трябва да имат врати или отвори, устроени по такъв начин, че да не допускат замърсяване отвън при използването им. Те трябва да се отварят навън, да се затварят плътно и да се държат винаги заключени.

1.7. На всеки каптаж се изгражда арматурна камера, така че да се избегне прекия достъп във водната част направо от външния вход. Арматурните камери се държат винаги сухи.

1.8. В съоръженията се разрешава достъп само на длъжностни лица по експлоатацията и санитарните органи, както и за почистване, ремонт и контрол, при спазване на следните изисквания:

1.8.1. Да бъдат облечени в специални работни облекла и обувки, които преди всяко влизане задължително се дезинфекцират.

1.8.2. Да бъдат изследвани за бацилоносителство.

1.8.3. Да вземат мерки срещу замърсяване на водата при извършване на ремонти и почистване.

1.9. На преливно-изпразнителните системи на съоръженията се поставят устройства за предпазването им от външни замърсители.

1.10. На водовливните и водовземните тръби се монтират кранове със съоръжения, които позволяват вземане на проби от водата преди и след хлорирането ѝ, както и от водата, която влиза във водоемите и излиза от тях.

1.11. Преди пускането им в експлоатация, както и след ремонт всички съоръжения трябва щателно да се почистят и се дезинфекцират съгласно указанията на санитарните органи.

1.12. При проучване на извори или повърхностни води за питейно водоснабдяване се извършват изследвания на водата по сезони в течение на една година, а при подземни води - при водочерпене на две понижения в продължение на 6 денонощия, по показателите на БДС - вода за пиене.

Качествата на водата във водоизточника се оценяват с оглед необходимостта и възможността за пречистване и довеждането ѝ във водопроводната мрежа в пределите на допустимите изисквания по БДС - вода за пиене.

1.13. Преди подаването на водата до консуматорите, независимо от вида на водоизточника, тя се обеззаразява задължително.

1.14. Експлоатацията на водоизточниците трябва да става при спазване на следните изисквания:

1.14.1. Предотвратяване на замърсяване в границите на първия и втория пояс на охранителната зона.

1.14.2. Поддържане в добро санитарно състояние района около съоръженията.

1.14.3. Вземане мерки срещу замърсяване на водата при ремонт на съоръженията.

1.14.4. Системен контрол на качествата на водата.

1.15. Водохвощателните и водовземните съоръжения се почистват и санират периодично - един път годишно. След проливни дъждове и снеготопене задължително се извършва оглед на водохвощателните и водовземните съоръжения и при необходимост се почистват и санират.

1.16. За опазване качествата на водата се създават санитарно-охранителни зони около съоръженията, съгласно действащите разпоредби.

2. Водопроводи

2.1. Водопроводите трябва да провеждат водата, без да влошават качествата ѝ.

2.2. Трасетата на водопроводите се проучват основно в санитарно и техническо отношение съгласно съществуващите нормативни документи за целта.

2.3. При транспортиране и съхраняване на открито водопроводните тръби трябва да бъдат запазени от неотстраними замърсявания.

2.4. Поставянето на водопроводните тръби покрай трасето на водопровода се разрешава при условие, че са взети мерки срещу затлачване и замърсяване от повърхностни води и материали. Не се разрешава поставянето на водопроводните тръби в канавките на пътищата.

2.5. Непосредствено преди монтажа тръбите трябва да се почистват.

2.6. При всяко прекъсване на работата по монтирането на тръбите в изкопа се вземат мерки срещу замърсяване, като за целта началото и краят на водопровода се затварят плътно.

2.7. Тръбите с диаметър над 1000 мм се подлагат на специален вътрешен оглед на участъци не по-дълги от 50 м за откриване дефекти по монтажа, замърсяване и други недостатъци.

2.8. Преди пускането на водопровода в експлоатация той задължително се промива и дезинфекцира.

Дезинфекцията се извършва, като тръбите се напълват с вода, която съдържа 40 мг активен хлор на литър. Хлорната вода трябва да остане във водопровода най-малко 24 часа след което се прави повторно промиване с чиста вода, която се изследва лабораторно до получаване

последователно на два благоприятни бактериологични резултата, след което процесът на санитарната обработка на новия водопровод се смята за завършен. За дезинфекцията на водопроводната мрежа се съставя акт от инвеститора съвместно с експлоатиращото водопровода предприятие, органите на Държавната санитарна инспекция (съответния хигиенно-епидемиологичен институт) и строителната организация. В акта се посочват времето на престоя на хлорната вода във водопровода, начинът на окончателното промиване, дозировката на хлора и резултатите от изследванията на водата след дезинфекцията.

2.9. Санитарно-техническото състояние на водопровода се проверява от приемателната комисия на обекта и се отразява в приемателния протокол.

2.10. След ремонт водопроводите задължително се промиват и дезинфекцират.

2.11. Два пъти в годината водопроводите се почистват чрез изпускане на водата през оттоците.

2.12. Използуването на нови материали в строителството на питейните водопроводи и съоръженията се допуска само с разрешение на Държавната санитарна инспекция.

2.13. За водоеми и съоръжения по водопровода важат същите изисквания, както за водохващателните и водовземните съоръжения.

3. Санитарно-хигиенен и технически контрол за качествата на водата на водоснабдителни системи в експлоатация

3.1. Експлоатиращите водоснабдителни системи предприятия са длъжни да осигуряват подаването на питейна вода в съответствие с изискванията на БДС - вода за пиене, като осигуряват технически и лабораторен контрол за целта.

3.2. Органите на Държавната санитарна инспекция провеждат санитарен контрол за състоянието, съоръженията и качествата на водата в съответствие с изискванията на Указ № 257/19.III.1966 г. за Държавната санитарна инспекция и Правилника за държавния санитарен контрол. Лабораторният контрол за качеството на водата при всеки водоизточник се определя конкретно в зависимост от характеристиката му и състоянието на водопроводните и пречиствателните съоръжения, както и от епидемиологична обстановка, но при спазване на следните минимални изисквания:

3.2.1. Пълен анализ по показателите на БДС - вода за пиене в следните случаи:

при включване на нов водоизточник, като извор или повърхностни води - четирикратно в продължение на една година (по сезони), а при подземни води - в условията на бъдещата експлоатация при максимално понижение на водното ниво и максимален дебит, двукратно годишно (веднъж при най-ниско статично водно ниво и втори път при най-високо статично водно ниво на подземните води):

при водоизточници в експлоатация - текущо веднъж на три години (по една проба от водоизточник, както и от пречистената и обеззаразена вода).

3.2.2. Санитарно-химически анализ - четири пъти годишно (по сезони), който се провежда по показателите - физически качества, рН, амоняк, нитрити, нитрати, хлориди, окисляемост - на проби преди и след хлориране.

3.2.3. Санитарно-бактериологически анализ - по показателите за коли-титър и микробно число - 2 пъти месечно. Проби се вземат от контролните пунктове на мрежата, броят на които се определя от големината ѝ, но не по-малко от 2.

Санитарно-бактериологическият анализ се провежда допълнително и на проби вода от контролните пунктове, за които са получени данни от бактериологическото изследване, че водата е замърсена.

3.3. При епидемиологични и хигиенни показания или при повреди във водопроводната

мрежа и съоръженията ѝ, включване на нови участъци и пр., се провеждат допълнителни изследвания по избрани за целта единични или групови показатели. Такива изследвания се провеждат за отчитане ефективността на извършени мероприятия за оздравяване на водоизточниците или водопроводите.

3.4. Лабораторните изследвания при техническия и санитарен контрол се провеждат по методите, определени с БДС. За показателите, за които няма такива стандартни методи, се ползват методите, определени от Държавната санитарна инспекция. Редът за извършване на контрола и на вземане на пробите се определя от Правилника за Държавния санитарен контрол.

3.5. При водоизточници, водата на които се обеззаразява посредством хлориране, нивото на остатъчния активен хлор се следи всекидневно от експлоатиращото предприятие, с оглед 30 минути след хлорирането количеството на остатъчния активен хлор да бъде в пределите 0,3 - 0,4 мг/л. Спазването на тези изисквания в пункта на хлорирането се проверява текущо от експлоатиращото предприятие или от хигиенно-епидемиологичните институти.

3.6. Лабораторните анализи при проучванията на водоизточниците могат да се провеждат от всяка лаборатория, ако тя има необходимата база, а персоналът ѝ е с необходимата квалификация за извършването им, по съществуващите стандартни или одобрени от МНЗ методи.

4. Местни водоизточници, невключени във водоснабдителните системи

4.1. Под "местни водоизточници за лично ползване" следва да се разбират отделни кладенци или каптирани извори, намиращи се в парцела на един собственик, задоволяващи нуждите на едно домакинство.

4.2. Обществени местни водоизточници са отделни кладенци или каптирани извори, задоволяващи определен брой домакинства от дадено населено място.

4.3. Местните водоизточници се устройват съобразно всички технически и хигиенни изисквания, които водят до предотвратяване замърсяването на водите им. Поддържането им в технически и хигиенен порядък е задължение на съответния собственик или експлоатиращо предприятие.

4.4. За санитарна охрана на местните водоизточници се прави повърхностна изолация с радиус 3-5 метра и се вземат мерки за отвеждане на повърхностните води извън кладенеца. Върху кладенеца се поставя капак.

При използване на плитки подземни води окръжният народен съвет по предложение на Хигиенно-епидемиологичния институт определя необходимите профилактични мероприятия за опазване от замърсяване на водоносния хоризонт от клозети, попивни ями и други.

4.5. Местните водоизточници, водата на които показва редовно или периодично признаци на замърсяване, се допускат за водоснабдяване след подходящо пречистване и обеззаразяване.

4.6. Водата на обществените местни водоизточници се изследва от Хигиенно-епидемиологичния институт най-малко 4 пъти годишно по отношение коли-титър, като при данни за замърсяването ѝ се извършва и санитарно-химически анализ. Контролно хигиенно изследване се провежда и при всяко съмнение и сигнал за замърсяване на водата.

За водоснабдяване от обществени местни водоизточници може по изключение и с разрешение на санитарните органи да се допусне вода, която по някои показатели не отговаря на БДС - вода за пиене, но в този случай тя трябва да отговаря на следните минимални изисквания:

коли-титър - в повече от 30 куб. см.

окисляемост - до 3 мг/л O₂

амоняк - да не съдържа

нитрити - да не съдържа

нитрати - до 45 мг/л

прозрачност - над 30 см по Снеллен

да бъде без видимо оцветяване, мирис и привкус.

Настоящите санитарно-технически правила за питейно-битово водоснабдяване отменят "Санитарни правила качествата на питейната вода и начините за подобряването ѝ" (Изв., бр. 28 от 1953 г.) и влизат в сила от деня на обнародването им в Държавен вестник.

Те са неразделна част от всички действащи нормативни документи във връзка с изграждане на водоснабдяването на населените места и промишлеността с питейна вода.